

Medbestemmelse er ikke baseret på hektar – men hoveder ...og landmændene bliver færre og færre

Hvem bestemmer over dit landbrug og dit lokalområde? Er det dig – er det naboerne – er det de kommunale politikere eller embedsmænd – eller er det hægtet op på direktiver udstedt fra centralt hold?

Af Jørgen Korning, landdistriktchef, Videncentret for Landbrug og Kirsten Birke Lund, landdistriktkonsulent, LandboNord.

Der er ingen tvivl om, at selvom der er blevet færre landmænd, så er betydningen af landbrugets indflydelse på vores omgivelser og hverdag ikke blevet mindre.

Det specielle ved landbrugs-erhvervet er, at produktionen foregår midt i det villesammen betragter som »vores«, nemlig »vores« landskab, »vores« luft, »vores« vandløb, »vores« udsigt!

Landmanden kan dog søge indflydelse på den lokale udvikling gennem lokalt engagement og samarbejde. Et godt samarbejde mellem landmanden og naboer, øvrige beboere og kommunens forskellige afdelinger vil være optimalt for at sikre den bedst mulige udvikling for både landmanden og lokalområdet.

Lokalt demokrati under forandring

Det lokale demokrati har ændret sig de sidste 100 år – og måske mest de sidste 50 eller 20 år.

I begyndelsen af 1900-tallet var samfundet i et og alt knyttet op på landbruget. I forhold til det lokale demokrati betød det også, at det overvejende var landbruget, der var repræsenteret i sognerådet. Sognerådsmedlemmerne sad derfor inde med den nødvendige viden om landbruget som kunne sikre, at de landbrugsrelaterede forhold var medregnet i de beslutninger, der blev truffet. Først noget senere, blev det almindeligt, at sognerådene ansatte embedsmænd til at tage sig af de administrative opgaver.

Før kommunalreformen i 1970 var der cirka 1.300 landkommuner og den typiske størrelse var på mindre end 3.000 indbyggere – og det demokratiske styre var derfor meget tæt på det enkelte land-

Selv om landmændene er gode til at møde op på møderne er de relativt få »hoveder«, når der skal træffes beslutninger. (Arkivfoto)

brug. Omkring 1950-60 var der stadig mere end 200.000 landmænd og landbruget var stadig klart landets største arbejdsplads, men der var nu også kommet andre erhverv i landdistrikterne.

Efter den seneste kommunalreform i 2007, ændredes antallet af kommuner til 98 med en typisk størrelse på 40.000 – 100.000 indbyggere. I den mellemliggende tid var antallet af landmænd på landsbasis gået væsentlig ned, og repræsentationen i kommunalbestyrelsen var reduceret tilsvarende. Antallet af fuldtidsbrug forventes at være under 10.000 inden 2015, så det ser ikke ud til, at vi ad den vej kan forvente, at vende tilbage til de gode gamle dages indflydelse.

Få repræsentanter

Hvis nu det demokratiske styre i dag sad inde med den samme viden om landbruget, som i sognerådernes tid, så kunne man jo på basis af denne viden træffe beslutninger, der kunne tage de relevante hensyn og finde de optimale løsninger for alle parter.

Men sådan er det jo ikke.

For det første er der i dag kun marginal repræsentation af landmænd i kommunalbestyrelserne, og samtidig har antallet af ansatte i kommunerne jo for længst oversteget antallet af folkevalgte og disse ansatte kan ikke forventes at kende landbrugerhvervet forhold. De kan ikke forventes, at kunne overskue muligheder og barrierer for et erhverv, der er så ulig deres egen dagligdag. Den viden, der i sogneråde-

nes tid helt automatisk var en del af beslutningsgrundlaget, er ikke til stede i det kommunale system i dag. Og løsningen er bestemt ikke at ønske sig tilbage til sognerådene. Men noget skal gøres!

For selvom det er landmændene der ejer og driver jorden, så stilles de hele tiden overfor flere og nye krav til produktionen, fordi den, som tidligere nævnt, foregår på det vi betragter som »vores allesamens ejendom«.

Dels er landmændene nødt til at indse, at de simpelthen ikke er »mange nok« til på egen hånd at sikre indflydelse.

Landbruget i Landskabet

Landbruget i Landskabet er et samarbejde mellem Videncentret for Landbrug, Aarhus Universitet, Aalborg Universitet, Hjørring Kommune, Norddjurs Kommune, LandboNord, Djursland Landboforening samt en gruppe landmænd. Landbruget i Landskabet vil med udgangspunkt i at sikre fremtidens produktion og forvaltning af det åbne land udfordre lovgivningen og udvikle nye redskaber til planlægning og forvaltning. Udgangspunktet er et samarbejde mellem landmænd og kommune, og en planlægning, der strækker sig fra bedrift til kommuneplan. www.landbrugetilandskabet.dk

Derfor må landmændene arbejde på at få de øvrige repræsentanter og det øvrige samfund til at se landbrugets værdi – se at landbrugets samfundsmæssige betydning, både lokalt og nationalt overstiger ulemperne.

Aktive landmænd

Dels må landmændene søge en bedre dialog med både embedsmænd og politikere, for på den måde at få fokus på de muligheder, der ligger i, at landmændene fortsat sikrer for eksempel at »vores« danske landskab ser ud, som »vi kender det«.

Få dem til at se de muligheder, der ligger i at erhvervet fortsat kan være med til at sikre både arbejdspladser og indtjening til landet, og herunder især til landdistrikterne.

Landmændene må selv være aktive – de må selv være med til at bibringe det demokratiske styre den viden, der skal sikre at de bæredygtige beslutninger kan træffes.

Så lad os få dialogen – lad os prøve at forstå, hvad vi betyder for hinanden – lad os tale sammen!

Landmændene skal ikke forvente at nogen taler for dem.

VI SÆTTER IGEN NYE STANDARDER FOR DEN FLYDENDE GØDNING

NU KAN DU FÅ DANGØDNING TILSAT AGROTAIN*
-EKSTRA SIKKERHED FOR DIT UDBYTTET
* afprøvet i Landsforsøg 2008-2011

SCAN KODEN OG DELTAG I KONKURRENCEN OM EN GØDNINGSTANK

PRÆCIS GØDNING FOR MILJØ OG ØKONOMI

DAN GØDNING

WWW.DANGODNING.DK